

ZRZESZ

KASZĘBSKÔ

Pismo dla Ludu Kaszubskiego

Redaktor naczelny.
Al. Labuda, Kartuzy
ulica Gdańska 18

W Imię Boga
odrodzenie Kaszub!

Red. odpow: Ignacy
Szutenberg, Gdynia
ul. Świętojańska

W walce o poczucie narodowe Kaszubów.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Polakom ku uwadze.

Byli i są ludzie światli wśród Polaków, którzy z właściwego punktu widzenia patrzą na kwestję kaszubską, którzy pracowali i pracują dla dobra Kaszubów, wiedząc o tem, że pracując dla nich, pracują zaraz m dla całej Rzeczypospolitej.

Na szczególną wzmiankę zasługuje tu przedewszystkiem zmarły przedwczśnie Małopoleńin śp. Stefan Ramułt, członek Akademji Umiejętności w Krakowie, autor „Słownika pomorskiego czyli kaszubskiego“. Zainteresował się wystąpieniem śp. Florjana Cejnowy i powziął gruntowne studjum kaszubszczyzny, a po długoletniej pracy, poznawszy dostatecznie Kaszubów i ich język wydał I-szy tom swej pracy, nakładem Akademji Umiejętności w Krakowie. Słownik ten, t j. tom I, zawiera obok 14 tysięcy wyrazów i pięknej przedmowy, także obszerny wstęp, w któ.ym autor uzasadnia odrębność językową Kaszubów, udowadniając to. co Cejnowa przeczuł i głosił. W tymże wstępie tchnie w każdym zdaniu szczerą prawdą i nie pospolite umiłowanie kaszubszczyzny. Pozostanie Stefan Ramułt nazawsze w miłej pamięci Kaszubów. On bowiem więcej dla nich uczynił niż ktokolwiek, a to dodać musimy, że

Niepowołanym „opiekunom“ Kaszub.

Głównym zainteresowaniem jest to, że wszelkie poczynania na polu kaszubszczyzny pragnie się zmonopolizować w rękach niekaszubów. Wolno jest pielegnować regionalizm na Kaszubach ludziom najmniej do tego powołanym, mianowicie ludziom z Galicji, Kongresówki i z poznańskiego, również i takim Pomorzanom, którzy już zapomnieli swój język ojczysty, albo dali dostateczne dowody, że nie są zdolni zorientować się w sprawach kaszubskich. Jeżeli zaś Kaszuba, uświadomiony i obeznany z temi sprawami, przystąpi do pracy na tem polu, to okrzy-

kuje się go odrazu separatystą i antypaństwowcem. I bardzo znamieną jest rzeczą, że wówczas pokazuje swoje prawdziwe oblicze cała prasa i wszystkie organizacje polityczne. Te wilki w owczej skórze działają wtenczas, chociaż pokłócone między sobą, zgodnie przeciw Kaszubom.

Obłudnie zwalczano wystąpienie sp. Florjana Cejnowy, później ruch Młodo-Kaszubów, dalej — atakowano Zrzeszenie Regionalne Kaszubów, a teraz ataki skierowano przeciwko „Zrzesze Kaszëbskiej“.

To są fakta, które dają Kaszubom bardzo dużo do myślenia.

więcej zbliżył Kaszubów do Polaków swoją miłością i szczerą prawdą, niż wszyscy ci razem, co się starają nieprawdą, fałszami i podstępem zwabić Kaszubów na wędkę swej zacietrzewionej pseudonauki i niecnej polityki.

Guczów Mack

godô:

Vjitojtaż ledze!

zażcc.

Chceme le so

KARTUZY. W niedzielę 9 bm. przybyła do Kartuz wycieczka z Gdańska, ZZP, złożona prawie wyłącznie z samych Kaszubów.

KARTUZY. Podczas kąpania w jeziorze klasztorne utonął w niedzielę 9 bm. po południu 19-letni uc. eń piekarski Brunon Zieliński z Grzybna. Sp. Zieliński wszedł do wody, będąc zgrzany wskutek czego dostał udar serca.

— **Jarmark.** W środę 12 bm. odbył się tutaj jarmark kramny, na bydło i konie. Za konie płacono przeciętnie od 110—239 zł, za parę prosiaków od 22—35 zł. Handal niebardzo ożywił.

— **W czwartek,** dnia 13 bm. o godz. 11-tej odbyło się posiedzenie rady miejskiej. Na porządku dziennym znajdowała się między innymi sprawa zmiany ustroju samorządu w związku z nową ustawą samorządową.

— **W sobotę,** dnia 15 bm. przyjeżdża do Kartuz chór ukraiński „Rydną Chata“ i da bezpłatny koncert o godz. 8 wieczorem w hot „Dwór Kaszubski“. Z tej okazji należy skorzystać.

TUHLINO, pow. kartuski. W gminie tutaj panuje już od dłuższego czasu bardzo niebezpieczna choroba, mianowicie tyfus czyli dur brzuszny.

BORCZ, pow. kartuski. Na tutaj majątku urosło żyto, którego wysokość wynosi od 2,38 do 250 m. Kłos jest tęgi i dobry.

GDYNIA. Zaszczętny jubileusz marynarza Kaszuby. Dnia 9 bm. obchodził rzadki i piękny zarazem jubileusz 45-letniej pracy na morzu jeden z najstarszych naszych

„wilków morskich“, kapitan holownika portowego „Ursus“ Józef Tesmer. Jubilat jest jednym z najrasowniejszych przedstawicieli naszego świata morskiego. Żeglarz z dziada i pradziada, urodził się i wychował na wybrzeżu kaszubskim, Oksywiu, żył się i zrosł z najwartościowszą częścią naszego kraju, której poświęcił długie lata ciężkiej i niebezpiecznej pracy. Stary „wilk morski“ pływał niemal po wszystkich morzach, zawijał w ciągu 45 lecia swojej pracy na morzu do wszystkich większych portów światowych.

— **Sniertelne wypadki.** W dniu 10 b. m. przez pociąg towarowy na linii Gdynia—Orłowo został przejechany niejaki Edward Sobolewski z Gdyni, który usiłował wskoczyć do idącego pociągu. Koła obcięły mu lewą nogę oraz uszkodziły kręgosłup. S po kilku godzinach zmarł. — Tego samego dnia przy ul. Słaskiej został przejechany przez pociąg towarowy Paweł Bartlik z Małego Kacka, który usiłował wskoczyć do idącego pociągu. Koła pociągu obcięły B. nogi do tułowia. W drodze do szpitala nieszczęśliwy zmarł.

TCZEW. W hotelu centralnym postrzelił się w celach samobójczych 25-letni urzędnik straży granicznej Józef Step'n. Kula trafiła go powyżej serca. Stan jego zdrowia jest beznadziejny.

PUCK Elektrownia w Gródku rozpoczęła układy z Puckiem w sprawie przyłączenia Pucka do sieci elektrycznej Gródka.

ADWOKAT — KSIEDZEM

Znany w Francji obrońca zaniedban i młodzieży, adwokat z Lill dr. Robert Stahl, został kapłanem katolickim. 11 lipca odprawił ks dr. Robert Stahl swą pierwszą mszę św. o godz. 10-tej.